

BUITEN

24^e JAARGANG N°. 34

ZATERDAG 23 AUGUSTUS 1930

Foto Ufa
GEZICHT VAN DE GALERIJ VAN HET STADHUIS TE MEXICO-CITY OP DE KATHEDRAAL

„Leeft Jenkinson dan?”

Wong Tom haalde de schouders op. „Hij bestaat” zei hij veelzeggend. „Hij wist maar een deel van het geheim, maar zelfs daarvan zal hij nooit spreken”.

„Waar is hij?” vroeg Macpherson.

„Als gij doet wat ik van u verlang, zult gij hem zien”, zei Wong Tom ontwijkend. „Vijftien jaar geleden zijt gij er door list en duivelsche sluwheid in geslaagd de muren van Shen Fun binnen te dringen. Nu verlang ik, dat gij er met mij naar terugkeert”.

„Een oogenblik, Wong Tom!” riep Winton uit. „Ik heb niet vergeten, dat ge mijn leven hebt gered in Lang Tun en ik geloof, dat ik het aan u te danken heb, dat ik in vrijheid ben gesteld. Mag ik vragen of gij verantwoordelijk waart voor den aanval op de vreemdelingen aldaar?”

„Dat was ik niet”, zei de Chinees met klem. „Ik wist al weken lang, dat er wat broeide en dat het ieder oogenblik tot een uitbarsting kon komen”.

„Wong Tom, Mr. Macpherson zal met je meegaan”, zei Winton kalm.

„Wie heeft je het recht gegeven namens mij te antwoorden?” vroeg Macpherson verstoord.

„Om te beginnen, de meest gewone menselijkheid”, zei Winton. „En als het mij veroorloofd wordt, ga ik ook mee”.

Wong Tom knikte toestemmend. „Het vergroot mijn moeilijkheden, maar het kan wellicht bijdragen tot het slagen van mijn plan”, zei hij.

Sternberg deed nu een stap vooruit. „Wilt gij nog een vrijwilliger aannemen?” vroeg hij vol enthousiasme. „Niet in mijn officiële hoedanigheid” voegde hij er snel aan toe, toen hij aan het gezicht van den Chinees zag, dat deze op het punt stond te weigeren. „Ik zal zoo noodig telegrafisch mijn ontslag indienen”.

Wong Tom aarzelde. „Nu ja, gaat u maar mee”, zei hij blijkbaar ongaarne. „Het is heelemaal niet noodig, dat ge uw ontslag aanvraagt, Mr. Sternberg. Als de boel mis loopt en ik niet in staat ben u te beschermen, zouden de Sterren en Strepen toch niet veel indruk maken op het gepeupel van Shen Fun. Heeren, wij zullen morgenavond vertrekken als de maan aan den hemel verrijst. Er zal een woonschuit aan den steiger liggen en de stoomboot kan ze de rivier opsleepen.”

Macpherson keek hulpeloos van den een naar den ander. „Het schijnt, dat ikzelf in mijn eigen huis niets meer te vertellen heb”, zei hij. „Misschien heeft Dick mij ook nog wel wat te bevelen”.

Hij wendde zich naar den hoek waar de jongen had gestaan in de schaduw van het vertrek, maar die plaats was leeg; Dick was stilletjes uit de kamer verdwenen.

„Uw zoon is al op weg naar Shen Fun, Mr. Macpherson”, zei Wong Tom rustig. „In China dient een zoon vaak als gijzelaar voor den vader.”

ZESDE HOOFDSTUK

De boot, die Wong Tom verzorgd had, was het toppunt van luxe en comfort. Ze was groot genoeg, dat er ruime vertrekken in waren voor Macpherson, Winton en Sternberg. Midscheeps was behoorlijk logies voor de blanke matrozen; en in den boeg, van de blanke passagiers gescheiden door een stevig schot, hokten de inlandsche bedienden samen op een manier, die bij geen ander volk ter wereld mogelijk zou zijn.

Van het oogenblik af, dat ze aan boord waren, liet de Chinees allen schijn, alsof hij de comprador was, varen en nam met kalme waardigheid de rol van zorgzaam en vriendelijk gastheer op zich. Met wonderbaarlijken tact en nooit falende beleefdheid beheerschte hij een toestand, die niet zonder gevaar was, want van den beginne dreigden er onaangenaamheden te ontstaan door de mannen, die Macpherson met alle geweld had willen meenemen.

Niel, de reusachtige kwartiermeester, was de eenige echte zeeman; de anderen waren, zooals Wong Tom gezegd had, boschwachters en jachtopzieners van Macpherson's Schotsche landgoederen en hadden nog nooit voor den mast gevaren, behalve op de uitreis. Zij waren niet zoo aan discipline gewend en misten het aanpassingsvermogen van de matrozen; en Niel, wiens aard even vurig was als zijn haar, had ze zoo ruw en zoo voortdurend uitgevloekt om hun onhandigheid

en stomiteit, dat ze kwaad en prikkelbaar waren geworden en neiging vertoonden op hun beurt de inlandsche matrozen onder hun kwade bui te laten lijden.

Nu zijn de Chineesche matrozen en stokers op de diepwater schepen, waar zij onder het bevel van Europeesche officieren staan een heel ander soort menschen dan de roeiers op de rivieren en de sampan-bemanningen op de stroomen en kanalen. Die zijn op zijn best een graadje beter dan roovers en boeven; en menschenlevens zijn in China niet veel waard. Het sprak boekdeelen voor Wong Tom's macht, dat niet één van die schurkachtige bende moordenaars het waagde een vinger te verroeren als verzet; maar luisterend naar hun onderling gebabbel en de schrille, onwelluidende liederen die zij bij hun werk zongen, begreep Winton dat zij als hij ooit zijn beschermende hand van ze wegtrok — bloedige wraak zouden nemen voor de schoppen en vloeken, die de Hooglanders ze hadden gegeven.

Doch Wong Tom beklagde zich niet bij Macpherson over het gedrag van zijn personeel. Stilzwijgend waren de drie vreemdelingen overeen gekomen, dat er niet gesproken zou worden over wat Macpherson in Shen Fun had gedaan, noch over wat van hem verwacht werd als hij daar zou zijn; maar over alle andere onderwerpen, sprak hij vrij uit.

„Wong Tom, ik heb mij blindelings aan je leiding overgegeven en ik heb mijn woord verpand, dat ik zonder een enkel protest tot het bittere einde zou doorzetten”, zei Macpherson op een dag rustig. „Slechts één ding vraag ik je — de belijste verzekering, dat mijn vrouw in leven is”.

De Chinees aarzelde een oogenblik. „Er is geen reden tot verdere geheimhouding”, antwoordde hij ten slotte. „Het zou onverstandig zijn geweest het vroeger te hebben erkend, want wij wisten wat er de gevolgen van zouden zijn geweest. Ja Macpherson, zij leeft; zij is met teedere zorg behandeld en verzorgd en ik mag nu wel zeggen, dat deze dag de gelukkigste haars levens is. Uw zoon is niet als gijzelaar naar Shen Fun gestuurd; maar zoodra ik uw belofte had, werd het hem vergund er heen te gaan om vreugde te brengen en vandaag zal hij voor het eerst in zijn leven door zijn moeder omarmd worden”.

Het was een lange reis van Chee-Nung naar Shen Fun — lang genoeg om Sternberg eenig idee te geven van de geweldige uitgestrektheid van het Chineesche Rijk, waarvan hij tot nu toe slechts den buitenrand had leeren kennen. Voor Winton was het natuurlijk een oude geschiedenis, doch Macpherson vond weinig in de reis, dat hem zijn vroegere ervaringen in herinnering bracht — een feit, dat hem niet weinig verbaasde.

Hij wist, dat hij feitelijk denzelfden weg moest hebben afgelegd bij zijn vroegere reis naar Lang Tun, maar nergens kon hij iets ontdekken, dat hem bekend voorkwam. De ellendige maanden zijner gevangenschap had hij doorgebracht in ver afgelegen provincies; en de Hooglanden van het Noorden zijn even verschillend van de riviergebieden van het Zuiden en Midden-China als Maine van de beneden-Mississippi vallei. In het Noorden zijn de mannen farsch gebouwd, leven als landbouwers en hun steden liggen van elkaar gescheiden door groote uitgestrektheden onbebouwd land. Hier reisde hij dag op dag door een landstreek waar geen vierkante meter onbebouwd was. Ieder stuk moeras was door rioleering tot bouwland herschapen en een vernuftig besproeiingssysteem had de hooge gronden vruchtbaar gemaakt. Het was alles zoo nieuw voor hem, alsof hij nooit tevoren China had bezocht en meer dan iets anders maakte de dichtheid der bevolking indruk op hem.

Het aantal dier gele bevolking was overweldigend. Ieder afzonderlijk waren het nietige vijanden vergeleken bij de reuzen uit het Noorden; maar hij wist, dat hij ze moest beschouwen als massa en niet als individuën. Uren lang kon hij naar die bevolkingsdichtheid kijken, want de zware sleep kwam noodzakelijkerwijs langzaam vooruit en de tijding van hun komst was ze blijkbaar voorafgegaan. Bij iedere sluis stonden duizenden nieuwsgierige inboorlingen en meer dan eens deed het dringen der achterstaanden om de „vreemde duivels” te zien, tientallen in het water vallen.

Er was echter geen spoor van openlijke vijandschap te bespeuren bij de duizenden nieuwsgierigen, die den oever bevolkten, iets wat Winton, die met het reizen in het binnenland vertrouwd was, ten hoogste verbaasde.

(Wordt vervolgd)

GRÄNNA, EEN VEELBEZOCHT TOERISTENOORD IN ZWEDEN

HET BETOOVERDE EILAND

Wanneer mijn gedachten teruggaan naar Visingsö, is het of mijn geest zelf rustte. Daar heb ik dan ook een paar wonderlijke weken doorgebracht; en de herinnering aan dit Zweedsche landschap blijft me bij als iets liefs, waarvan men alleen maar spreekt op gedempten toon. Er is in iedere mooie herinnering nu altijd méér weemoed dan vreugd: dat maakt het spreken zacht. Alle herinnering vraagt stilte. Maar welk een land van stilte was dit eiland voor me, in de stille maand September, toen de luidruchtigheid van het levende Stockholm achter mij lag en alle zomergasten al van Visingsö vertrokken waren. Het was de vroege herfst, die dat jaar juist wonderbaarlijk mild inzette, als met den zomer verbroederd. ☼ Iemand dien ik ontmoette langs den weg, toen ik Zweden binnentrok, had mij op Gränna gewezen, als een gunstig centrum voor rondreizen en uitstapjes, aan de oostzijde van het Vättern-meer. Daar is levend water, had hij gezegd, en een heuvelketen die een heerlijk kampeer-terrein begrenst. Daar vangen ze kreeften in het najaar, wat er de dagen dan een feestelijke kleur geeft, met tochten en gezellige partijtjes. Zuidelijk heb-je er de mooie „lucifersstad” Jönköping en het rotsige landschap van Huskvarna, aan de beneden-punt van het meer, — en noordelijk de oude stad Vadstena, waar de romantiek van Zweden haar toppunt bereikt in het geweldige Wasa-slot en de herinnering der middeleeuwsche heilige Brigitta, een vorstelijke figuur der nationale geschiedenis. Gränna zelf wordt beheerscht door de ruïne van het slot der Brahe's; en daartegenover ligt het eiland Visingsö met de ruïne Visingsborg. . . . ☼ Dat klonk heel verlokkelijk, en deed mij naar Gränna trekken. Ieder mensch heeft zijn eigenaardigheden, waarvan hij niet los komt: die treden misschien nog het meest aan het licht wanneer wij op reis zijn, geheel op ons zelf aangewezen, aan ons zelf overgelaten. Ik wist nu al heel gauw, dat Gränna niets was voor mij. Maar ik gaf er me reenschap van, hoe anderen dat zouden waardeeren. Een fijn, frisch stadje, wit-gebouwd, tegen den groenen heuvelrug aan. Het leek mij een wit-biezen mandje vol bloemen. Er zwierven

nog wat zomergasten rond; er snorden elegante auto's. Het landschap langs heel den weg was bekoorlijk geweest, door schaduw van bosschen overspreid, met nu en dan een uitkijk op het meer dat daar in de verte, diep-gelegen, blikkerde en blauwde. En plotseling besefte ik, hoe Gränna mij ergerde, daar het met ál de oogen zijner gevels alleen maar keek naar den grooten weg, en het blauwe meer in de diepte daarachter den rug toekeerde. Ik wist nu, dat ik het hield met het water, waar, vaag en verneveld, het verre eiland schemerde. ☼ Niemand is te Gränna geweest, als hij er het „adellijk” hotel niet gezien heeft, — een vroeger kasteel dat, met al zijn schatten en kostbaarheden, met zijn zilver en familieportretten gemeubeld, en schitterend met antiekwiteiten en kunstvoorwerpen gestoffeerd, nu in exploitatie gebracht wordt als pension en zomerverblijf, voor ieder die zich met zijn centjes die weelde veroorloven kan. Een tuin met marmeren beelden en majolicavazen, een hal met gegalonneerde portiers, een eetzaal met dienstmeisjes in nationaal costume: welk een heerlijk decor voor een „duur” blijspel, waarin rijkgeworden burgers hun buikje streelen en op hooge connecties azen. De tijd voor een kopje koffie was genoeg, om dat alles in oogenschouw te nemen; en nóg duurde 't me te lang eer de boot vertrok. ☼ De veerboot deed nog geregeld dienst: zóóveel keeren per dag heen en weer. 's Winters zou dat anders zijn. Nu kon 'k dan nog oversteken en weer bijtijds terugzijn, om nog vóór den avond in Jönköping aan te komen. Zoo luidde het plan, dat 'k vanzelfsprekend had opgesteld. — ☼ Wat is water nooit genoeg van. Het zijn de twee elementen waardoor je ziel zich gewiegd en gedragen voelt, en je eigen droomen geven er licht en kleur aan. Er is samenspraak tusschen ons en het levende water, de stroomende muziek; levensgemeenheden je, dragen je; je drijft en deint met ze naar altijd nieuwe verrukkingen en ongeweten verten. Zij weten den weg naar de lichtende kimmen van het vreemde geluk. ☼ De scheepsvlag klapperde in den lichten morgen, en het zog dat schui-

mend achter ons aan bruiste, zong als een orgel in de stilte. Het omgeploegde kielwater sparkelde in een lange straat, die haar ronding trok over den waterspiegel, waar de stoomboot zijn vaart gestuurd had. Door het takelwerk, dat zijn donkere lijnen afzette tegen den wit-bewolkten hemel, zag-je den oever die teek met den witte Gränna uitgestippeld langs de groene heuvelstrook. Daarboven dreigde de slotruïne als een donkere kroon. Eerst steeg zij tusschen het scheepstouw en den mast met den wuivenden wimpel, die scheen te spotten met haar norsche aanmatiging. Toen week de kust al meer, werd zij kleiner en zonk zij, tot zij heel laag gestrekt lag en de ruïne daarboven was nog maar als een stip. ☞ Blank lag het meer nu tusschen ons en de wereld daar ginds, met schuimkroezels en rimpelingen, vol van de tinten der lucht, waar de wolken als veeren hingen tegen het blauw gepluimd. Dan viel het orgelgezag van het zingende water stil. Als een groot groen scherm stond er het eiland gespreid. En de boot meerde in het haventje van Visingsö, dat er open ging als een blijde oflofte.

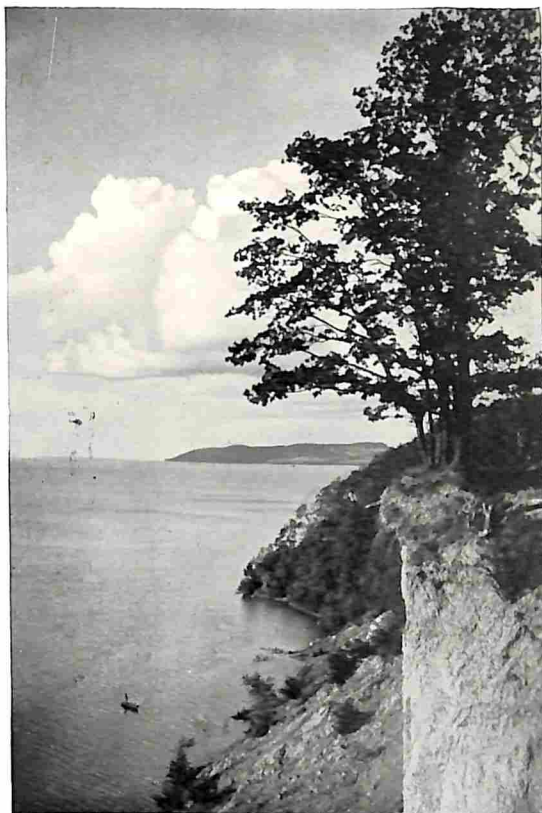
II

Hoe werkt dit Visingsö bij aankomst al aanstonds zoo geheimzinnig. Je ziet er van het eiland niets dan een breedgeplant bosch, waaruit de trapevel oprijst van een bonte ruïne. Eens was het een slot uit natuursteen; nu is het nog maar een simpel motief in het landschap. Een bosch is er alles; het heeft er den slotheuvel beklommen, en al de dingen van vroeger overschaduwde. Het komt er afdalen tot den rand van het meer, tot den wal van het haventje. Je bent er opgenomen in het groen als in een vreemd park, alsof je er niet ontscheept werd bij menschen in een dorp of een stadje. Nauwelijks ontwaar-je er een planken huisje of een hut. Er is niets dan het bosch en de ruïne. ☞ Maar dit haventje heeft zijn eigen grappige kleurigheid. Uit hun ver-gelegen huizen komen de bewoners van het eiland naar de aanlegplaats, voor elke boot die er komt, met eigenaardige wagens, die men wel het best omschrijft door te zeggen: telkens twee canapés met de ruggen tegen elkaar geplaatst. Daarop gaan de gasten zitten, óók met hun ruggen tegen elkaar, de voeten op een plankje gesteund. De banken zelf zijn bekleed met rood trijp, rood fluweel. Soms zijn het maar bonte matrassen die ze dekken. Maar kleurig moet het zijn. En deze bontheid geeft het beeld zijn levendigheid, zijn karakteristieke aantrekkelijkheid. Het haventje met zijn vierwielige, wijn-rood-pluche wagentjes, met hun dubbelspan dravende paardjes die rinkelende bellen en pluimen dragen: het heeft iets patriarchaals, als de leuke werkelijkheid alleen maar bekend van een oud plaatje. De auto is hier nog niet doorgedrongen, als had de wereld, dáárom alleen al, nog iets heerlijk-antiëks in dit oord. Eén oogenblik: en alle karretjes met hun verschillende lading zijn weggestoven in het bosch. ☞ In de richting, die een handpaal

aanwijst, zoek ik het eenige hotel van het eiland, onder de boomen die over het water met hun takken reiken. Door hun donkere omraming heen lijkt het lichter, fijner van tint. Met een zacht geflapper breken zijn rimpelingen aan den steenigen oever. De weg stijgt tusschen de struiken, waar wat vogels wegfladderden.

Midden in het groen, met een breede open veranda voorlangs, in de stilte van het bosch, waar het meer doorheen blonk, het landelijk hotel. ☞ Toen 'k mijn lichte have daar neerliet, wist ik dat het voor weken zou zijn: zoo machtig was de toover die van dit plekje gronds uitging. Was het park, was het bosch, was het de langzaam-verwilderde kasteeltuin zélf die hier groende? Geweldige oude eiken grepen er met hun takken in de lucht, tegen een achtergrond van hoog uitpluimende dennen. Van de verwilderde bloemperken geurde het naar mos en naar paddestoelen. Een zijgevel der ruïne spookte boven het groen uit, waarin het najaar al geel en goud strooide. Hier schenen géén sprookjes onmogelijk. Nu en dan liet een bredere golf van het meer een klagen geluid hooren, als riep ze om een weergalm, waar het bosch zich over het water boog. Pasteltintig lag er de wijde spiegel onder de wit-zeilige wolken, met ver daarachter, nu verder onbeteeke-nend, de vage kust: de wereld. ☞ Er waren geen gasten meer. Bij zonnige dagen als deze kon men er nog een laten wandelaar verwachten ten middag. Het seizoen der blijvers was voorbij. En zoo was de grootte opruiming reeds ingezet, beddegoed in den tuin gesleept, waar de kloppers hun werk

deden. Langzaam werd uitgeruimd en ingepakt. Maar dat zou nog wel eenige weken duren. Als ik zoolang blijven wou? Zou 'k het er uithouden in de stilte, de verlatenheid, alléén, nu het eiland weer van de eilanders was en de hotel-pachter het opgaf om, na de zomercampagne, naar de wereld terug te keeren . . . ☞ Maar de de toover van het oord was over mij vaardig geworden. ☞ Toen onder de open veranda de tafel gedekt werd, kwamen van heinde en ver uit de struiken de wilde vogels aanvliegen. De mus-

HET VÄTTERNMEER GEZIEN VANAF VISINGSÖ

Foto J. Heurlin

HOLLANDSCH LANDSCHAP OP EEN ZWEEDSCH EILAND

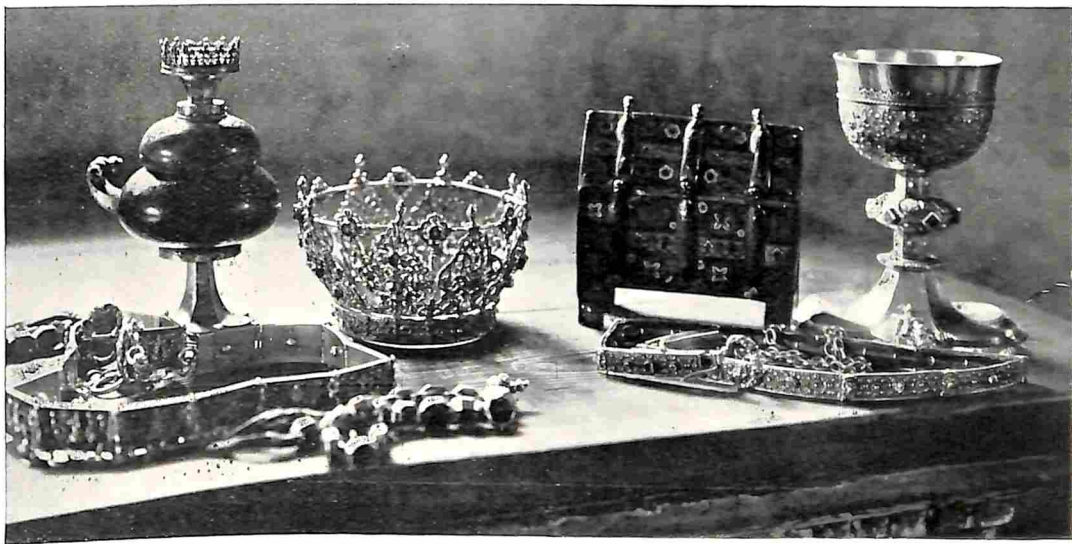
TUSSCHEN DE RUINEN VAN HET BRAHESLOT OP VISINGSÖ

moerig en wild! En weer viel de stilte dan in; het meer flap-
perde nog even op de oeversteen. Weer luisterde het zwijgen
in het woud, dat de twijgen strekte en roerloos stond. De
lach van het licht was over het goud-glanzende water, parel-
helder en blank, dat er lispelend lag of het zong in een droom:
zijn ademen zelf was muziek. ☞ En 'k liet me de Brahe-kerk
ontsluiten. Het grijze spitsbooggewelf was beschilderd met
oude wapens en banderollen. Schilderijen met zilver beslagen
of het in Rusland geweest was, sierden de pijlers boven hun
kroonlijsten. Koperen kaarsenkronen hingen er af. Daar was
wonderlijk houtsnijwerk, en de vreemde heel groote beelden
der stichters van 't heiligdom. Maar het vreemdste kwam uit
een zware, met ijzer verstevigde kist aan het licht in de sa-
kristie: een kelk, een juweelenschrijn met steenen bezet, een
gouden kroon met kostbare gemmen, en gordels gevlochten
uit zilver-filigraan, met juweelen daartusschen: kostbare
gaven van ridders en edelvrouwen, uit een tijd die tot sage
verneveld was, toen de Brahe's van Visings-borg geweldige
heeren waren, vol macht en majesteit, wier slot was gevuld
met kostbaarheden van kunst, met beelden en boeken en
dingen van wetenschap. Maar alles was gevaagd, het slot ver-
dwenen, de naam weggewischt en het eiland der feesten en
heerlijkheden vergeten. Alleen deze schatten nog, als doken
zij op uit een sprookje in vreemde fonkeling. En het meer
omgordde het bosch der geheimenissen, zingend met vreem-
de gelatenheid, fluisterend, glimlachend, een zachte, zangerige
wijs.

IV

Op den rand bij het water, waar het diep beneden snorkte
en zwalpte, tusschen de boomen die hem verborgen, stond
een man. Het had mij een lichten schok gegeven, toen 'k hem
daar zag, waar ik nog altijd alleen geweest was; en blijkbaar
onwillig keerde hij zich om, toen hij 't geritsel gehoord had,
waarmee mijn schreden de stilte
stoorden. Maar wij praatten samen;
en toen hij wist dat het eiland me
gevangen hield met zijn vreemden
toover, vertelde hij geleidelijk wie
hij was: een scheepskapitein die de
verste zeeën bevoer, te Visingsö ge-
boren. „En altijd kom ik er weer
terug”, zei hij, „onweerstaanbaar
aangetrokken, altijd opnieuw be-
koord, al ben 'k er nu vreemd. En
altijd leeft het in mijn verlangen. —
Sirentoover”. ☞ Hij stond er en
zag over het water uit; nu zweeg hij
alsof hij te veel gezegd had, méér
dan hij wilde. Hij ging van me weg,
stil en in zich gekeerd, als droeg hij
een groot geheim in zich om. — ☞
En van dag tot dag leek het eiland
mij vreemder en wonderlijker. De
grootte mierenhoopen, die in angst-

wekkend aantal langs het strand onder de
vermolmende boomstronken stapelden,
kregen iets angstig-onheilspellends. Ik
kende de heele omgeving nu zóó goed,
dat 'k elken morgen de nieuwe padde-
stoelen kon aanwijzen, die er tusschen de
oudere ontploken stonden en 't mossig
boschtapijt doorvleekten met geel en rood.
Ik kende de stem van het water in al zijn
registers, en die van het woud in heel de
rijke gamma van haar tonen. Maar er
ruischte door al dit bekende en reeds ver-
trouwde geluid iets geheimzinnigs heen,
dat telkens op nieuw en vreemd ont-
roerde. ☞ Op een middag kwam een
Duitsche meneer van den overkant, om
het eiland te zien en de Brahe-kerk te
bezoeken. Ik bood me aan, om dien be-
zoeker te begeleiden. Hij liet zich pro-
fessor noemen en deed erg druk. Ook aan
andere dingen deed hij zich als Berlijner
kennen. Toen hij me met zijn harde stem
liet verstaan, dat hij alles wist van Vi-
singsö, van zijn Brahe's en hun slot, van
hun ruïnes en hun historie, was het plot-
seling alsof er rondom iets brak. De toover
zweemde heen. Het geheimzinnige deinde uit het landschap weg, en alle
werkelijkheid was gewone werkelijkheid. Alles lag er nu
dof al scheen de zon nog zoo prachtig. Het bosch ruischte
wel, maar het was zelf als ontzield. Ik hoorde geen
stemmen meer, en alle droom was dood. Dien middag
pikten er ook geen vogels uit den broodbak op tafel. Hoe
verlangde ik er naar, den gast te zien vertrekken en weer
de stilte om me heen te hooren. Ik begeleidde hem zelfs
niet eens naar de boot, toen hij eindelijk verdween: zoo haatte
ik hem nu, om de schennis die hij er gebracht had. ☞ Nauwe-
lijks was zijn grof lawaai verstild, of het water zong weer, de
boomen in het bosch, de stilte zelf. En de betoovering was
weergekeerd. ☞ Een anderen avond was er groote herrie in
mijn hotelletje. Tafels en stoelen werden vroegtijdig aan kant
geschoven en alles voorbereid voor een groot gebeuren. Wat
zou er gaande zijn? De jeugd van Visingsö kwam er dien avond
samen, om het einde van het seizoen te vieren met muziek
en dans. En ze kwamen in drommen toen het donker inviel.
Er brandden kleurige lampions in de takken der boomen en
onder de veranda, waar herfstloover in groote bossen op
de tafels prijkte. Toen werd er gedanst, eerst schuchter en
schaars, maar eindelijk aldoor luider en drukker; en aldoor
kwamen er meer jongens en meisjes in groepen uit het donker
en het bosch in het kleurig licht der lampen getreden. En ten
slotte zongen ze zelfs in feestelijke luidruchtigheid. — Maar
dit verschuwde den toover niet, onder de gespreide kronen
der eiken in den verwilderden tuin. De nacht behield haar eigen
fluisteringen en het meer zijn melodisch gedein, dat in zuch-
ten en zachte snikken op den rotsigen oever brak. Bij dit
vertrouwde dorpsgerucht kreeg het landschap, in nevel en
donker, zelfs een andere, weer even wonderlijke stemming.
☞ Wij hadden er een jongen huisknecht. Hij was een zoon
van het eiland. De eenzaamheid, de leegte van het hotel

DE KERKSCHATTEN VAN DE BRAHEKERK OP VISINGSÖ

EEN HUIS TE WELTEVREDEN

zonder gasten, had ons nader tot elkaar gebracht in een zekere vertrouwelijkheid. Hij zag me komen en gaan; hij zag me met de vogels praten, en bloemen op mijn tafel schikken. Hij had opgemerkt hoe 'k den Duitschen bezoeker niet tot het einde toe begeleid had. En eens vroeg hij me, of de stilte, de verlatenheid, het lange alleen-zijn mij niet drukte? Zóó kwamen we er toe, om samen langs het strand te loopen in zijn vrije uren. ☞ Ik liet hem vertellen van het wintersch leven op het eiland, als de stormen er spookten en het water tegen de kust sloeg met een geweld, alsof het eiland dan schudde en splijten zou. „Dan is „Vättern” boos”, zei hij. ☞ Nog altijd zweefde de teere glans der mooie herfstdagen over het meer, dat zich daar parel-glanzend uitbreidde, als wist het van geen kwaad. „Sirentoover”, had de kapitein gezegd. ☞ Maar nu trachtte ik den jongen te bewegen om 's nachts, of 's avonds laat ten minste, wanneer het donker was, met mij door het bosch te loopen, waar ik alleen den weg wel niet gevonden had, wanneer de stille glans van de sterren op het water beefde. Maar daartoe kreeg ik hem niet, alsof hij bang was voor den nacht onder de boomen. 's Nachts ging je nu eenmaal niet uit. ☞ „Waar zwemmen jullie?” had ik hem gevraagd. En ook hierop gaf hij weifelende antwoorden. Niet waar de golfslag op de steenen brak; niet waar het geluid van het water klonk, alsof het een stem was die sprak; ook niet waar de glans der avondzon op de waterblauwte lag gespreid, als een stroom van gouden lokken; en niet waar de kust gebouwd stond als een verbrokkeld paleis, in den schaduw van het overhangend geboomte. ☞ En dat, terwijl het water zoo zacht en zoo zingend vloeit, en de witte en rozige glans der wolken van den gulden hemel het een bloemige schoonheid geeft, of het een tuin was? Het ademt dan toch louter liefelijkheid, spiegelglad zonder rimpeling; is het geen regenboogvervig kristal? . . . ☞ „Maar Vättern is niet te vertrouwen”, zei hij. ☞ Toen wist ik, dat hij een tooverwoord genoemd had, dat de sleutel geven zou tot de oplossing van het geheim.

(Wordt vervolgd)

DR. FELIX RUTTEN

De beste gloed straalt af van onuitgesproken liefde en genegenheid.
M. W. B.

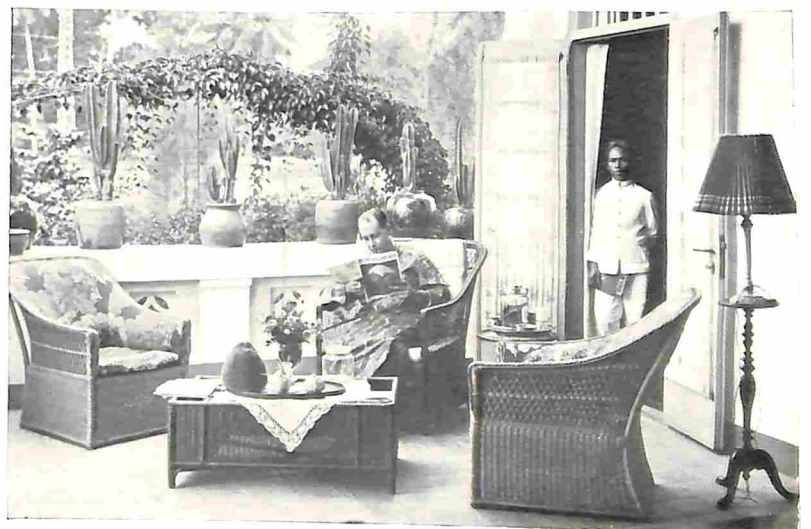
DE BEDIENDEN IN DEN TUIN

EEN HOEKJE VAN DEN TUIN

Het moderne Indische huis

WEL ver ligt de tijd achter ons, dat de Hollander, die naar Nederlandsch-Indië ging, genoodzaakt was afstand te doen van al wat het leven in huis aangenaam maakt. Dat ligt niet alleen aan de verbetering der Indische woning, dat ligt ook aan den veranderden smaak. Vroeger was geen woning denkbaar, waar behang en tapijten geen hoogtij vierden, nu komt men meer en meer tot het inzicht, dat een houten of een steenen vloer met goed-gewitte of met waterverf gekleurde wanden evenzoveel, zoo niet meer kunnen bijdragen tot de behagelijkheid des levens, als dikke geluiddempende tapijten en gordijnen, welke in een gematigde luchtstreek soms wenschelijker moeten worden geacht, dan in de tropen. Al is 't geen zeldzaamheid meer in de Indische woning tapijten aan te treffen, welke dank zij moderne techniek, geen hygienebeletselen meer zijn. ☞ Het huis te Weltevreden, waarvan hier enkele afbeeldingen zijn bijgevoegd, doet in uitnoodigende vriendelijkheid niet onder voor de landhuizen en landhuisjes, die 't Gooi, Aerdenhout, Wassenaar, Gelderland zoo aantrekkelijk maken. 't Is niet meer het somber-houten huis, op „neuten” (betonnen palen) gebouwd, waaronder het krioelde van slangen en ander ongedierte, welke in bewoonde streken slechts sporadisch nog het leven onveilig maken. De Europeesche huizen in Indië worden steeds moderner en men begint thans meer en meer in te zien, hoe partij kan worden getrokken van de tropische natuur, welke, onbedwongen, toemeloos is, maar waarvan de overvloed, mits met liefde, verstand en toewijding gehanteerd, de levensvreugde verhoogt. Het is voor den totok alles waard iets van Hollands blijmoedig landschap in Indië terug te vinden, op Indische wijze verwerkt. De behagelijkheid van het Hollandsche interieur vermag hij, ook zónder zware tapijten en moquet-bekleede ameublementen, met zich mede te nemen naar zijn nieuw interieur. Het transport levert geen onoverkoombare moeilijkheden meer: Hollandsche gebruiksvoorwerpen, zooals het moderne Hollandsche interieur sieren, kunnen in de Indische omgeving een

DE WARANDA

uitmuntende harmonie vormen met de schoonheid, welke Indië zelf oplevert. ☼ Terwijl de onverschietbare stoffen, vooral de cretonnen stoffen, voor warme en kleurige meubelbekleding en gordijnen zorgen. ☼ De bewoner van het huis te Weltevreden, dat hier werd afgebeeld, wist bovendien voortreffelijk partij te trekken van den Indischen planten- overvloed. Want waar ter wereld vindt men, zelfs bij de meest toegewijde cactuskweekers, zulke cacteeën, als de voor- galerij hier vertoont. ☼ De Hollander, die ook in Indië vreugde aan zijn tuin wil hebben, doet er goed aan bloem- zaden mee te nemen. Ze gedijen uitstekend, dank zij ook de genegen zorgen van den „jongen”, den inlandschen tuinier, die meestal zeer gewillig is en niet gauw tegen wat werk opziet. De meeste inlandsche bedienden werken nauwgezet, en met ijver, zoodat de Hollander zijn welonderhouden interieur blijvend kan behouden.

A. Z.

Spinnen en hun vijanden

SPINNEN zijn echte roofdieren. Ze eten andere insecten of elkander, dus niets anders dan dierlijk voedsel. Plantenetende spinnen zijn er niet. ☼ De zeer groote spinnen uit de warme streken noemt men wel eens vogelspinnen, omdat ze vogeltjes zouden aanvallen en doden om zich te voeden. ☼ Deze reuzen onder de spinnen worden 7 tot 8 centimeter groot en ze hebben pooten als potlooden zoo dik. Een web maken ze niet en hun prooi moeten ze dus des nachts op den grond zoeken te bemachtigen. Al kunnen ze aardig een grooten dierenbuit naar binnen werken, de kans op vogeltjesvangen is niet bijzonder groot. ☼ Alle dieren hebben echter hun vijanden en de spinnen vallen op hun beurt ten prooi aan vogels, hagedissen, kikkvorschen en sluip- of graafwespen. Sluipwespen weten de spinnen overal te vinden. In Amerika bestaat zelfs een heel groote sluipwesp, welke de spinnen in de menschenwoningen komt wegvangen. Dit insect voedt zijn nestlarven liefst met spinnen en kan er dus heel wat gebruiken. Zoo'n spinnenjager maakt den ragebol overbodig! In Brazilië en op Java, waar vogelspinnen zijn, komt een zeer groote wesp voor, die deze bazen aandurft, ze in hun aardholletje opzoekt, aanvalt en hun een bedwelmenden steek met haar angel toebrengt. Met haar graafpooten werkt deze wesp dan de gedoode vogelspin onder den grond, nadat zij eerst haar eieren gelegd heeft in het lichaam der spin. Later zullen de larven der graafwesp zich kunnen voeden met den spinnenbuit van hun moedertje. In het zand leeft ook een zandkleurige spin, de wolfsspinn geheeten, waarop graafwespen eieren leggen, waaruit zich larven ontwikkelen welke later de spin opeten. In de dierenwereld wordt zonder mededoogen de strijd om het bestaan gevoerd!

Aphorismen

Beoordeel de menschen niet naar rang of stand, maar volgens hun karakter.

Hoe meer wij streven naar volmaaktheid, hoe meer wij de onvolmaaktheid in alles leeren kennen. M. W. B.

Het land van Huisduinen en Den Helder

(Vervolg)

OMSTREEKS 1750 is Huisduinen een bloeiend Noord-Hollandsch stadje. Nauwelijks honderdvijftig jaar later is er van de vroegere glorie zoo goed als niets meer over. Huisduinen is een armoedig visschersdorp geworden, weinig meer dan een gehucht en geheel overvleugeld door den Helder. Het geheele dorp bevat amper een twintigtal woningen. Alleen in den zomer is hier eenig vertier; dan komen de inwoners van den Helder zich koesteren in de zon aan het strand en er genieten van de strandvermaken, die hier zoo goed als elders te vinden zijn. Het is een rustige badplaats geworden, die stellig veel aantrekkelijks biedt voor wie eens uitrusten wil en zonder eenige mondaine verplichtingen van duinen, zon en zee genieten wil. ☼ Of men nu het pad door de weilanden of den breeden wandelweg over den zeemuur volgt, binnen het half uur is men weer in den Helder. Van de kade af geniet men van het altijd boeiende uitzicht over zee en Marsdiep. Talrijke schepen varen af en aan.

Recht voor U uit rijst de zacht-gele kust van Texel even boven het water. Een bootje brengt U uit Nieuwe Diep in weinig tijd naar dit eiland. Links ontwaart men een felle branding. Daar moeten de Haaksgronden zijn, de gevaarlijke zandbank voor de kust. Den Helder en Huisduinen zijn nagenoeg aaneengebouwd; den Helder en Nieuwe Diep echter zijn het volkomen. Zoo vormt zich aan den binnenkant van den kademuur een geheel bebouwde streek, die Holland naar het Noorden toe afsluit. Den Helder maakt den indruk van een welvarend stadje, al mag het zijn, dat het nog beter dagen gekend heeft. Welke aardige, nette straatjes vinden we er. Vele huizen hebben nog de

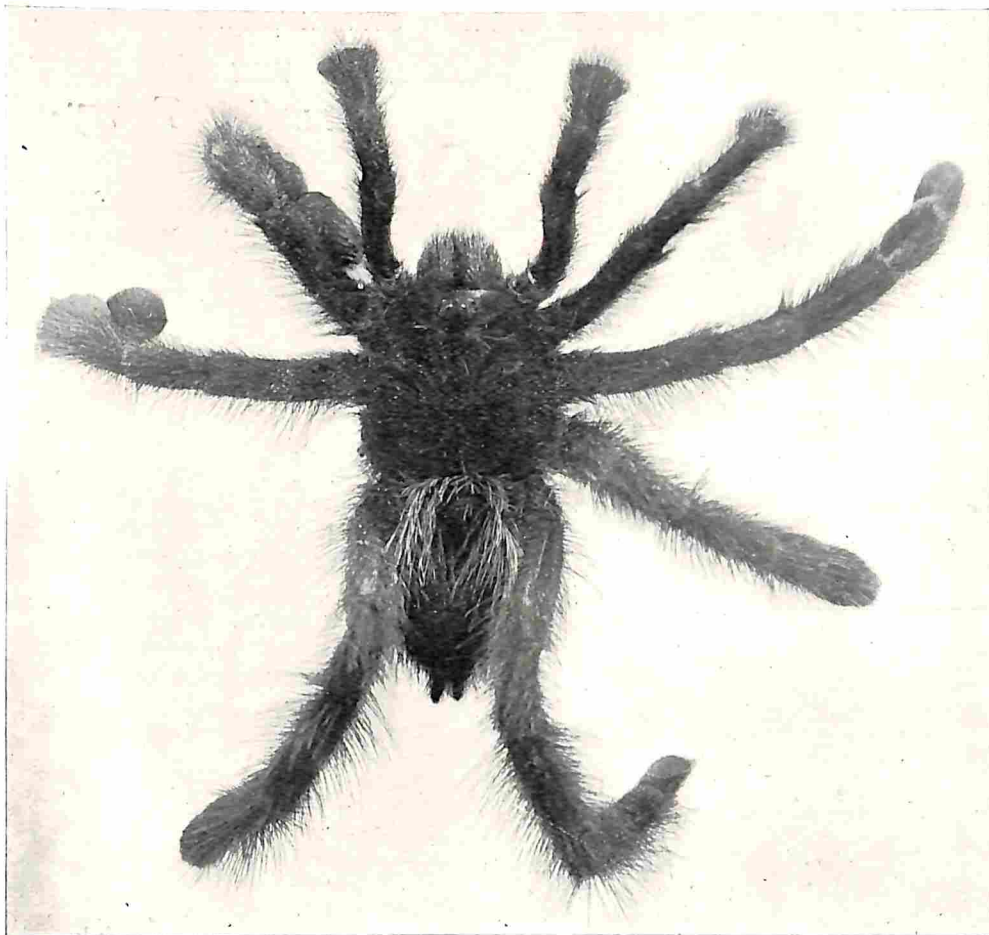

Foto B. Reekers

DE VOGEL- OF WORGSPIN (MIGALE AVICULARIA)

oude houten topgevels, die men zooveel in Noord-Holland (denk maar eens aan het eiland Marken) aantreft. Er is zoo- waar ook een Walvischstraat, herinnering aan de bloeiende walvischvangst van eeuwen terug. Een ruim gebouw herbergt het tegenwoordig stadhuis. Eertijds was het 't weeshuis, doch thans komen de vroede vaderen van den Helder hier bijeen. ☼ Het stadje leeft nog altijd van de zee, evenals in vroeger dagen, dat merkt men terstond. Mariniers en zee-officieren passeeren herhaaldelijk; voor het gebouw der adelborsten is een groepje aspirant-zee-officieren aan het oefenen. Opleidingsschepen en oorlogsbodems liggen voor den wal. Het lijdt geen twijfel, of we bevinden ons hier in een marine-haven van beteekenis. Een fort sluit den havenmond naar zee toe af, terwijl in de verte de silhouet van Wieringen zich flauwtjes tegen den einder afteekent. In Nieuwe Diep is alles wat direct met de marine verband houdt gelocaliseerd. Dat men hier niet ver van de Zaanstreek is, vertellen U de houten topgevels der woningen en ook de houten tuschenstukken aan de kerktorens, die de kleine spits dragen. Zijn beste dagen beleefde den Helder in het begin van de vorige eeuw. Vele aanzienlijke huizen dateeren uit die dagen. Men kent ze dadelijk aan hun imponeerend uiterlijk, aan het gele klinkerpaadje voor de deur en de granieten paaltjes waartusschen ijzeren kettingen schommelen, waar-

aan de jeugd geen weerstand kan bieden. Het meerendeel der kerken dateert uit deze periode van ongeveer honderd jaar terug. In de binnenstad, in Langestraat, Vlootstraat, Oude Kerkstraat en andere vindt men nog eenige interessante gevels uit de zeventiende eeuw, de dagen van den grooten Michiel de Ruyter in herinnering brengend, die ook reeds van de betekenis van den Helder en de reede van Nieuwe Diep doordrongen was en voor zijn vloot hier een veiligen basis vond.

MATTY VIGELIUS

Ontvangen uitgaven

Prof. Ir. J. G. Wattjes, B. I. Moderne villa's en landhuizen in Europa en Amerika, Amsterdam, N.V. Uitgevers-Maatschappij „Kosmos”.

Prof. Wattjes heeft in zijn inleiding tot de hier bijeengebrachte fotografien en plattgronden gewezen op verschil en samenhang van romantische en rationeele bouwkunst, die in ieder land op telkens andere wijze verwezenlijkt wordt. Hij zegt ten slotte:

„Dit plaatwerk beoogt niet een pleidooi voor een of andere der vele elkaar bestrijdende richtingen, doch een globaal overzicht van wat in al die verschillende richtingen tot stand gebracht wordt. Daardoor eerst is vergelijking en een behoorlijk gefundeerde voorkeur voor een dier vele richtingen mogelijk”. We dienen hier dus geen volledigheid te verwachten: de afbeeldingen naar het werk van een achttal Nederlandsche architecten bewijzen dit. Prof. Wattjes hoopt dan ook in een deel, dat uitsluitend gewijd is aan villa's en landhuizen in Nederland de hier te lande in toepassing gebrachte architectonische opvattingen uitvoerig te demonstreeren. 12 Europeesche landen leverden naast Nederland en Amerika het materiaal voor dit verzamelwerk. En 't komt me voor, dat ook van ieder dezer landen een vollediger verzameling evenveel verheldering kan brengen als 't toegezegde deel over Nederland, dat we met verlangen tegemoet zien. Vermelding van gebruikte bouwmaterialen zou zeker de bruikbaarheid als vergelijkingsmateriaal ten goede komen, al zijn de afbeeldingen zelve van een uiterste betrouwbaarheid, welke door de welverzorgdheid van deze uitgave ten zeerste wordt gebaat.

De N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland” deed ons een kleine geïllustreerde uitgave toekomen, welke een uitvoerig beeld geeft van het motor-mailschip „Johan van Oldenbarnevelt”, dat op 6 Mei 1930 voor de eerste maal de reis naar Nederlandsch-Indië aanvaardde. Ook ditmaal ontwierp C. A. Lion Cachet met andere sierkunstenaars het interieur van eerste en tweede klasse. Een zwembassin met zonnedeck is, evenals een ziekendek en Röntgen-afdeeling op dit schip aanwezig.

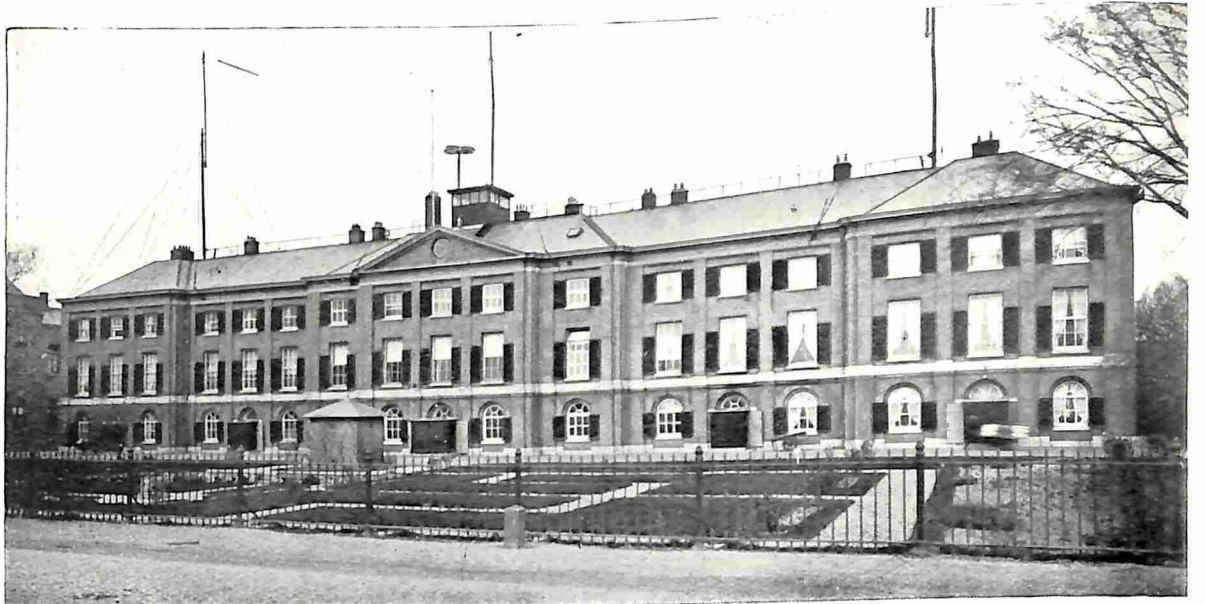

Foto R. H. Herwig

HET ZOOGENAAMDE „PALEIS.” COMMANDEMENTS-GEBOUW DER MARINE (1827)

De Mesa van San Diego en hare merkwaardige Torrey-pijnboomen

SAN DIEGO, geleidelijk gegroeid uit een Spaansche „Mission” van het jaar 1769 — de eerste van de vermaarde reeks, welke in 1823 voltooid werd met de stichting van de „Missie van San Francisco de Solano” —, ligt aan de kust van de Stille Zuidzee, in het uiterste Zuid-Westen van Californië. De stad is gedeeltelijk tegen de hellingen van een heuvelachtig land — Mesa ¹⁾ geheeten — aangebouwd, zoodat men op de hoogste punten kan genieten van een verbijsterend schoon uitzicht over de huizen-zee, de door twee schiereilanden ingesloten baai ²⁾ en op den achtergrond den onmetelijken, immer van kleur wisselenden Oceaan. ☼ Deze Mesa, die zich ettelijke kilometers ver in noordelijke en zuidelijke richting uitstrekt en in het Oosten wordt afgesloten door de San Jacinto- en de San Bernardino-Mountains, vraagt in hooge mate de belangstelling, zowel van den geoloog als van den botanicus. — Wanneer men een der heuvels beklommen heeft, valt het oogenblikkelijk op, dat alle toppen, zoover het oog reikt, vrijwel even hoog zijn — ongeveer 240 Meter boven den zeespiegel —, voor den aardkundige een onbetwistbaar bewijs, dat we hier te doen hebben met een hoogvlakte, welke dalen in den loop der eeuwen ten gevolge van erosie ontstaan zijn. Inderdaad stroomen er overal door de diepe canyons beekjes en riviertjes, die ononderbroken aan den voet der rotsen knabbelen en, hetgeen zij hebben weten te veroveren, kort daarop doen verzinken in de oneindige ruimte der Wereldzee. De structuur van het gesteente en het daarin voorkomen van fossielen uit de plioceene periode wijst uit, dat het terrein hier in ver-voorbijge tijden in den vorm van een uitgestrekt strand op ongeveer gelijk peil met den Oceaan moet hebben gelegen, waarop de rivieren en beken — en aanvankelijk ook de zee — er haar slib achterlieten. Door een of andere hevige onderaardsche werking is in een later tijdperk het gansche kustgebied tot de hoogte van 240 Meter opgeheven, waarna het water aanving met de geleidelijke en thans nog voortdurende vernietiging van datgene, wat het tijdens zoveler eeuwen opgebouwd had. Hoezeer worden we bij het aanschouwen en overdenken van dit alles overtuigd van den nimmer falenden kringloop der Natuur! . . . ☼ De Flora van het heuvelland is, zooals eigenlijk vanzelf spreekt, het meest ontwikkeld langs de beddingen der beekjes. Toch zijn de heuvelkammen geenszins van allen plantengroei verstoken: men ziet er voornamelijk grassoorten en een rijke, zich ver land-inwaarts uitstreckende „chaparral”-vege-

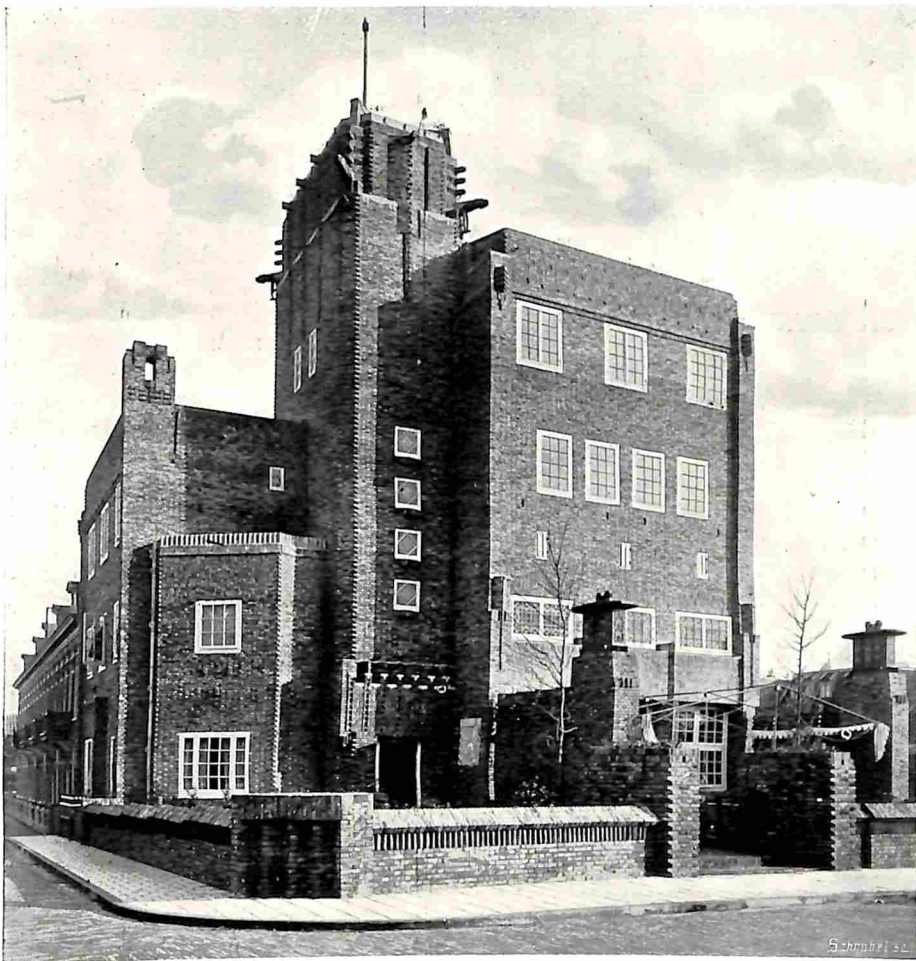

Foto C. J. Steenbergh

HET GEBOUW VAN DEN BOND VOOR MINDER MARINEPERSONEEL TE DEN HELDER

1) Mesa is de oude, Spaansche, thans nog in gebruik zijnde naam; het woord beteekent: tafel. 2) Op de zuidelijkste landtong ligt de bekende badplaats Coronado Beach.

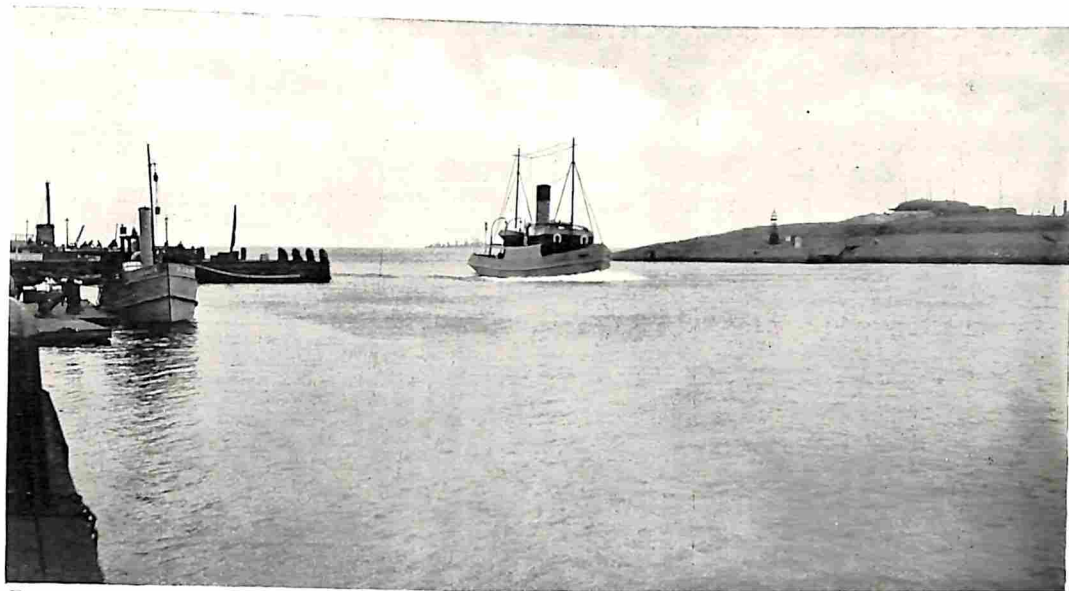

Foto R. H. Herwig

DE BUITENHAVEN TE DEN HELDER

tatie, bestaande uit velerlei soorten struiken van gemiddeld één Meter hoogte. Hieronder vallen in 't bijzonder op twee variëteiten Salie (*Salvia californica* en *S. mellifera*); de Boomtabak (*Nicotiana glauca*), met haar mooie, groene trossen van tabaksbloemen; een met platte, roode bessen prijkkende Struik (Ceanothus verrucosus) en de *Adenostoma fasciculatum*, een aan onzen Meidoorn herinnerend heestergewas, dat echter geheel ander groen draagt en met veel kleinere bloemetjes getooid is. ☼ Gedurende de eerste dagen van Juni viert de Mesa haar jaarlijksch bloemenfeest. Dan wordt het eentonige land als bij tooverslag bedekt met één bont tapijt van duizenderlei Flora's kinderen, het eene ál heerlijker van vorm en kleur dan het andere. — Van de talloze soorten noemen we hier slechts de kolossale, gouden Zonnebloemen (*Helianthus californicus*), de gele, eenigszins op Muurbloemen gelijkende *Oenothera's* (*Oenothera cheiranthifolia*) en het veelvuldig voorkomende Duizendgulden-kruid der Woestijn (*Erythraea venusta*), welks prachtige bloemen — vuurroode sterren met een wit hartje — die van onze inheemsche soort zoo al niet in schoonheid, dan toch stellig in afmeting overtreffen! — Vroolijk en levensblij, als 't ware vonken schietend in het gulden zonlicht, dartelen de kleine, sierlijke kolibrietjes van bloem tot bloem om de argelooze insecten te verschalken, welke zich in die fijngebouwde, feestelijk versierde huisjes toch zoo volmaakt veilig waanden . . . ☼ Thans verzoeken we den lezer, ons in gedachten te willen volgen naar een dicht nabij San Diego gelegen gedeelte der Mesa, 't welk resp. in het Westen, het Zuiden en het Noorden begrensd wordt door den Oceaan, het spoorwegstation Del Mar en het biologisch en oceanographisch laboratorium „La Jolla” der wereldberoemde „Universiteit van Californië” te Berkeley. — Hier ter plaatse dalen de heuvels niet geleidelijk naar zee af, doch eindigt de hoogvlakte eensklaps in een bijna loodrechten muur, zoodat het slechts op zeer weinig plaatsen mogelijk is, het strand te bereiken. Door de gestadige werking van het zeewater zijn daar beneden in den rotswand overal fantastische spelonken en vreemd gevormde zuilen en bogen ontstaan, welke, vanaf het strand gezien, een bijzonder schilderachtig aspect bieden. Het meerendeel der in

den omtrek door de canyons bruisende beekjes vereenigt zich tot de Soledad River, die op haar beurt even voorbij het genoemde spoorwegstation hare wateren aan den Grooten Oceaan overgeeft. ☼ Het tafelland kenmerkt zich hier eveneens door een vrij dichte „chaparral”-begroeiing. Het meest treden op den voorgrond twee soorten van Eiken: *Quercus dumosa* en *Q. agrifolia*; de met witte, gele en roode bloemtrossen getooid *Arctostaphylos tomentosa*; de vergiftige, tot het geslacht van den Azijnboom behoorende *Rhus integrifolia* Engl.; de zoeven reeds genoemde *Adenostoma fasciculatum* en twee andere soorten van *Ceanothus*, namelijk *C. cuneatus* Nutt. en *C. spinosus* Nutt. Op open plekken tusschen de boomen en het dichte struikgewas is de bodem veelal bedekt met Bekermos (*Cladonia Hoffm.*), terwijl zich daar ook verscheidene *Mesembryanthemum*-, *Mamillaria*- en *Echinocactus*-exemplaren, benevens de rozetten van de vreemdsoortige — hier laagblijvende — *Yucca* (*Hesperoyucca Whipplei*) vertoonen. ☼ Op korten afstand van den rand van den afgrond en langs de meest westelijke kloven — zonderling genoeg, nergens dieper het land in! — is een groote merkwaardigheid op botanisch gebied te aanschouwen! Hier staan namelijk, meest in kleine groepen vereenigd, doch ook wel afzonderlijk, een aantal der hoogst zeldzame „Torreypijnboomen” (*Phinus Torreyana* Parry). Wél kent men o.a. in Noord-China en Japan enkele vrij algemeene soorten van het plantengeslacht *Torreya*, doch de nabij San Diego voorkomende variëteit wordt behalve hier nog slechts aangetroffen op een paar afgelegen eilandjes in de Stille Zuidzee, daar vermoedelijk ontsproten uit door den wind meegevoerde zaadjes. ☼ En waarin bestaat nu wel het merkwaardige van deze Coniferen? Ach, voor den leek is dit niet zoo bijster belangrijk, doch voor den botanicus, tot wiens taak immers een zoo geperfectionneerd mogelijk vergelijken der kenmerken zijner wetenschappelijke objecten behoort, des te

Foto All Year Club of Southern California

DE HANDELSWIJK VAN SAN DIEGO GEZIEN VANAF DE MESA

meer! — De vrij lage boomen zijn rijk en grillig vertakt en dragen de meeste eenigszins tafelvormige kruinen. De kegels worden verbazend groot, terwijl de schubben daarvan aan het einde een pyramidevorm vertoonen en gewapend zijn met een ver naar buiten stekenden, omgebogen, scherp haak. Zooals bekend is, bezitten de kegels van den Californischen Bisschop's-den (*Pinus muricata*) eveneens dergelijke stekels, ze dienen om te beletten, dat vogels of knaagdieren zich van de tusschen de schubben verborgen zaden meester maken. De zaden van den Torrey-pijnboom zijn groot en schijnen zoowel rauw als geroosterd door sommigen als een bijzondere lekkernij beschouwd te worden. Vergeleken met de meeste andere soorten Coniferen zijn de boomen arm aan groen, de zoogenaamde „korte loten” dragen steeds vijf buitengewoon krachtige, lange naalden, die ver uiteengespreid staan en nimmer naar beneden hangen. ☞ San Diego's vroede vaderen hebben een breede strook der Mesa, een terrein van verscheidene honderden hectaren oppervlakte — en waarop zich ook de Torrey-pijnboomen bevinden — in den geest der „National Reservations” tot „Stads-Natuurpark” verklaard, zoodat de boomen thans — menschelijkerwijze gesproken — voor uitsterven behoed zijn. Een prijzenswaardig voorbeeld, dat overal ter wereld waar zich nog enkele met ondergang bedreigde exemplaren van zeldzame dier- en plantensoorten bijeen bevinden, navolging verdient

A. W. FRANCKEN

Foto C. J. Steenbergh

„IK BEN IK!”

EEN HARDE LEERSCHOOL

2) DOOR F. ST. MARS

ZOO zag hij ook de kleine gazel naar dezelfde rivier gaan en, vlak bij den oever gedood worden door een tijgerkat, die op haar beurt verjaagd werd door zijn moeder en hij wou, in zijn domheid, juist op het nog warme lichaam springen en er met zijn zuster op gaan spelen, toen hij plotseling en zonder aanwijsbare reden, met een gil wegsprong; hij had groote, hoornachtige kaken zien oprijzen uit het water achter zich en even later werd de kleine gazelle met huid en haar opgeslikt, toen sloeg de groote bek dicht en verdween in de stille diepte. Nooit na dien tijd dorst hij drinken of zelfs het water naderen, zonder een instinktieve en levendigen angst voor krokodillen. ☞ Een anderen keer kwam hij op een avond, toen de duisternis viel en hij heel alleen uit het hol was gegaan om over het open terrein naar het dichte struikgewas te wandelen, geheel onverwacht vlak tegenover een groot, gevlekt dier te staan — het leek eenigszins op zijn moeder, maar was vierkanter ge-

bouwd, met een vreemd hellenden rug met manen — dat onbewegelijk onder een boom stond. Hij was zoo verbluft, dat hij met den kop omhoog bleef staan staren, inplaats van bliksemsnel om te draaien en naar zijn hol te rennen, zooals zijn moeder hem geleerd had. Eén oogenblik bleef het magere, onheilspellend-uitziende en afschuwelijk riekende beest hem aanloeren, met hangenden kop. Toen hief het zijn kop op en barstte los in een helschen, krankzinnigen lach, die zelfs een beul een koude rilling over het lijf gejaagd zou hebben. Onze vriend viel bijna achterover van schrik en vliegensvlug omdraaiend rende hij weg, terwijl het lachen van het dier, wat een gevlekte hyëna was, hem achtervolgde. Maar de hyëna was te laat; de wilde hond bereikte het eerst het hol en de eter van lijken en jonge dieren kon weggaan met de wetenschap, „wie het laatst lacht, lacht het best”. Hij had in ieder geval eerst zijn prooi moeten dooden en dan lachen. ☞ Kort daarna begon ons brutaal hondje zijn moeder te vergezellen op

korte jachtpartijen, waarbij zijn zuster nog niet meeging en het was op een avond, dat hij op haar zat te wachten om hem mee op jacht te nemen, dat hij iets vreemds zag, als een opvoering op een tooneel. ☞ Lang na den dageraad en soms ook tegen den avond, had hij nu eens van den eenen kant van het dichte geboomte, dan van den anderen een vreemden, maar onmiskenbaren kreet gehoord, dien hij niet kende — en hij dacht, dat hij nu wel alle kreten in de „bush” kende. Eerst kwam een kwaadaardig, kabouterachtig, snatterend ge-

brabbel en dan, langgerekt en woest en diep, huilend; „Koe! koe! koe! koe! koe! koe! koe!” ☞ Het was geen welluidende kreet en hij zou vermoedelijk in alle andere ooren onheilspellend geklonken hebben. Hij scheen inderdaad allen anderen bewoners van de „bush” schrik aan te jagen, want bijna den heelen dag hoorde hij voortdurend antilopen draven, alsof zij bevreesd waren en in een richting tegenovergesteld aan die vanwaar de kreten klonken. Niettemin deden zij in zijn hart iets ontwaken, een nieuw gevoel, dat hij niet kon begrijpen en dat hem zonderling opwond. ☞ Plotseling klonk van de tegenovergestelde zijde van het boschje waar hij zat te wachten het geluid van brekende takken en opkijkend met die oogenblikkelijke, gespannen aandacht, die alle in 't wild levende dieren eigen is, zag hij een prachtige impala antilope, met haar fraaie liervormige horens plat op den rug, met ongelooflijke snelheid bliksemsvlug over de open ruimte draven. In een oogwenk was zij verdwenen.

(Wordt vervolgd)